

บทที่ ๒

ความหมายและประวัติความเป็นมาของธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์

ความหมาย

ธุรกิจเงินทุน หมายถึง กิจการที่จัดหาเงินทุนเพื่อบุคคลอื่น การจัดหาเงินทุนดังกล่าวกระทำโดยการกู้ยืมหรือรับเงินจากประชาชนเป็นการทั่วไป วิธีการกู้ยืมกระทำได้หลายลักษณะ แต่ที่นิยมปฏิบัติกันคือ การออกตราสารการเครดิต (ตัวสัญญาใช้เงิน) เพื่อเป็นหลักฐานในการกู้ยืมเงิน เงินทุนที่ได้มาจากการกู้ยืมจะนำไปใช้ประโยชน์ในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น ให้กู้ยืมรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตัวเงิน ตราสารเปลี่ยนมืออื่น หรือตราสารการเครดิตแก่กิจการอุตสาหกรรมและเพื่อการอุปโภคบริโภค^๑

บริษัทเงินทุนที่ได้จัดตั้งและดำเนินงานประเทศไทยนั้นมีลักษณะพิเศษ ซึ่งรวมเอาการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินอื่นหลายประเภทเข้าด้วยกัน กล่าวคือ นำเงินทุนของบริษัทและเงินที่ระดมได้จากประชาชนโดยการกู้ยืมไปให้กู้ยืมแก่กิจกรรมพาณิชย์กรรมในระยะสั้น เช่น การรับรองตัวเงิน การรับซื้อลดตัวเงิน เป็นต้น และการให้กู้ยืมหรือให้สินเชื่อในระยะปานกลางและระยะยาวแก่กิจการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังสามารถให้กู้ยืมในการจำหน่ายและบริโภค เช่น การจำหน่ายสินค้าโดยได้รับชำระเงินเป็นงวด ๆ รวมทั้งดำเนินธุรกิจด้านการให้สินเชื่อเพื่อการจัดซื้อที่ดินและบ้านอีกด้วย นับว่าบริษัทเงินทุนสามารถประกอบธุรกิจได้อย่างกว้างขวางพอสมควร

ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า กิจการที่จัดเข้าอยู่ในการประกอบธุรกิจเงินทุนนั้นจะต้องประกอบด้วยลักษณะ ๒ ประการคือ

^๑ธนาคารแห่งประเทศไทย. ธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร: สิวพร, ๒๕๒๒). หน้า ๒.

๑. การจัดการหาเงินทุนจากประชาชน

การจัดการหาเงินทุนดังกล่าวกระทำโดยการกู้ยืมหรือรับเงินจากประชาชน เป็นการทั่วไป ที่นิยมปฏิบัติกันในขณะนี้ กระทำโดยการขายตั๋วสัญญาใช้เงินในการกู้ยืมเงิน หรือรับเงินจากประชาชน ดังกล่าว บริษัทเงินทุนจะต้องปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ด้วยความเห็นชอบของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในเรื่องต่อไปนี้

- ก. วงเงินขั้นต่ำ
- ข. ระยะเวลาชำระคืน
- ค. หลักเกณฑ์และวิธีการในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน

๒. การให้กู้ยืม

จากเงินที่ระดมได้โดยการกู้ยืมดังกล่าวแล้วนั้น บริษัทนำไปดำเนินการโดยการให้กู้ยืม ในทางหนึ่งทางใด หรือหลายทางตามประเภทธุรกิจที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ คลังซึ่งจะกล่าวต่อไป

การให้กู้ยืมเงินเฉพาะที่เกี่ยวกับธุรกิจเงินทุนหมายถึงรวมทั้งการรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วง ซื้อลดตั๋วเงิน ตราสารเปลี่ยนมืออื่น หรือตราสารการเครดิตด้วย คำว่า ตั๋วเงินตามกฎหมายแพ่งและ พาดินศาสตร์ มี ๓ ประการคือ ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงินตามเช็ค ตราสารเปลี่ยนมือ หรือตราสารการ เครดิต หมายถึงตราสารที่สามารถโอนเปลี่ยนมือหรือจำหน่ายหรือโอนสิทธิเรียกร้องได้ เช่น ใบประทวน ลินค้า เป็นต้น

ดังนั้น กิจกรรมใดที่จะถือว่าเป็นการประกอบธุรกิจเงินทุน จะต้องประกอบธุรกิจที่ประกอบ ด้วยลักษณะทั้ง ๒ ประการ ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว จะขาดประการใดประการหนึ่งไม่ได้ และจะต้อง ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นอกจากนี้ยังต้องปฏิบัติตามลักษณะบริษัทตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาดินศาสตร์ รวมทั้งประกาศกระทรวงการคลัง และประกาศของธนาคารแห่ง ประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

* ตามการวิเคราะห์ศัพท์ของ "ธุรกิจเงินทุน" ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการ ประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ความหมายไว้ว่า

"ธุรกิจเงินทุน" หมายความว่า ธุรกิจการจัดหาซึ่งเงินทุนและใช้เงินนั้นในการประกอบกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งจำแนกได้ดังต่อไปนี้

๑. กิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์
๒. กิจการเงินทุนเพื่อการพัฒนา
๓. กิจการเงินทุนเพื่อการจำหน่ายและบริโภค
๔. กิจการเงินทุนเพื่อการเคหะ
๕. กิจการเงินทุนอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑. กิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์

หมายความว่า กิจการจัดหาเงินทุนจากประชาชน และให้กู้ยืมในระยะสั้น ซึ่งหมายความว่า การให้กู้ยืมเงินมีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันให้กู้ยืม กิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์นี้ยังให้หมายความรวมทั้งการเป็นผู้รับอาวัล หรือผู้สอดเข้าแก้หน้าในตัวเงินเป็นทางค้ำปกติ

๒. กิจการเงินทุนเพื่อการพัฒนา

หมายถึง กิจการจัดหาเงินทุนจากประชาชนมาให้กู้ยืมระยะปานกลาง คือการให้กู้ยืมเงินที่มีกำหนดชำระคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้เกินหนึ่งปี แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันให้กู้ยืม และการให้กู้เงินระยะยาว คือการให้กู้ยืมที่มีกำหนดชำระคืน เมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้เกินกว่าห้าปี นับแต่วันให้กู้ยืม แก่กิจการที่เกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หรือพาณิชย์กรรม เป็นทางค้ำปกติ

๓. กิจการเงินทุนเพื่อการจำหน่ายและบริโภค

หมายถึง การจัดหาเงินทุนจากประชาชนและทำการดังต่อไปนี้ เป็นทางค้ำปกติ

- ก. ให้กู้ยืมเงิน เพื่อให้ใช้เกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้า โดยชำระราคาเป็นงวด ๆ หรือโดยให้เช่าซื้อ
- ข. ให้กู้ยืมเงินแก่ประชาชน เพื่อใช้ในการซื้อสินค้าจากกิจการที่มีใช้ของตนเอง
- ค. ให้ประชาชนเช่าซื้อสินค้าที่รับโอนกรรมสิทธิ์มาจากกิจการซึ่งจำหน่ายสินค้านั้น เมื่อได้ตกลงจะให้เช่าซื้อหรือให้ประชาชนเช่าซื้อสินค้าซึ่งยึดได้จากผู้เช่าซื้อราย

อื่น

ง. รับโอนโดยมีค่าตอบแทนซึ่งสิทธิเรียกร้องที่เกิดจากการจำหน่ายสินค้า

๔. กิจการเงินทุนเพื่อการเคหะ

หมายถึง กิจการจัดหาเงินทุนจากประชาชน และทำการดังต่อไปนี้เป็นทางค้าปกติ

- ก. ให้กู้ยืมแก่ประชาชน เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินและหรือบ้านที่อยู่อาศัย
- ข. ให้กู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการจัดหาที่ดินและหรือบ้านที่อยู่อาศัยสำหรับจำหน่ายแก่ประชาชนหรือให้ประชาชนเช่าซื้อ หรือ
- ค. จัดหาที่ดินและหรือบ้านที่อยู่อาศัยมาจำหน่ายแก่ประชาชน รวมทั้งให้ประชาชนเช่าซื้อ

๕. กิจการเงินทุนอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กิจการประเภทนี้กฎหมายเปิดโอกาสให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดว่า กิจการอื่นใดซึ่งไม่ใช่กิจการทั้งสี่ประเภทดังกล่าวมาแล้วให้เป็นธุรกิจเงินทุน แต่ต้องระบุนความหมายของกิจการที่กำหนดนั้นด้วย และจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกอบกิจการนั้นไว้ด้วยก็ได้ ปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังยังมีได้ใช้อำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นขึ้นไว้ หากมีการออกกฎกระทรวงเช่นที่กล่าวนี้เมื่อใด ก็ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาเสียก่อน จึงจะใช้บังคับได้

สถาบันที่ประกอบธุรกิจเงินทุนดังกล่าวข้างต้น คือบริษัทจำกัดซึ่งได้จดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้ประกอบธุรกิจเงินทุน ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งได้บัญญัติไว้ดังนี้

- มาตรา ๑๒ "บริษัทเงินทุนต้องใช้ชื่อซึ่งมีคำว่า "บริษัทเงินทุน" นำหน้าและ "จำกัด" ต่อท้าย"
- มาตรา ๑๓ "ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากบริษัทเงินทุนใช้ชื่อ หรือคำแสดงชื่อในธุรกิจว่า "บริษัทเงินทุนหรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน"

บริษัทเงินทุนเป็นสถาบันการเงินประเภทที่มีลักษณะและแนวการดำเนินงานคล้ายคลึงกับธนาคารพาณิชย์ กล่าวคือ ทำการระดมเงินจากประชาชนแล้วนำเงินนั้นไปหาผลประโยชน์ในลักษณะต่าง ๆ ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตาม บริษัทเงินทุนก็มีข้อแตกต่างจากธนาคารพาณิชย์ ดังนี้

๑. ในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชนของบริษัทเงินทุนแต่ละครั้ง ต้องไม่ต่ำกว่าหนึ่งหมื่นบาท สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี และไม่ต่ำกว่าห้าพันบาทในเขตจังหวัดอื่น ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น
๒. การจัดหาเงินทุนจากประชาชนของบริษัทเงินทุนจะต้องกระทำในลักษณะอื่น ซึ่งมีใช้เป็นการรับฝากเงิน เพราะการประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินและให้กู้ยืมเงินเป็นการประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งมาตรา ๘ ได้บัญญัติห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากธนาคารพาณิชย์ประกอบการธนาคารพาณิชย์ และตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็หาได้ยกเว้นการที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก่ผู้ประกอบการเงินทุนประเภทต่าง ๆ แต่ประการใดไม่ ดังนั้น ผู้ประกอบกิจการเงินทุนประเภทต่าง ๆ หากทำการรับฝากเงินก็ต้องถือว่าเป็นการประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ เป็นการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ด้วยเหตุนี้บริษัทเงินทุนจึงระดมเงินทุนโดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ตราสารพาณิชย์ หรือเอกสารการเงินที่คล้ายคลึงกันออกขายแก่ประชาชน หรืออาจกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่นโดยตรง
- * ๓. บริษัทเงินทุนประกอบธุรกิจได้เฉพาะในประเภทที่ได้รับอนุญาต ซึ่งมีอยู่ ๕ ประเภท ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นเท่านั้น ดังนั้น การประกอบธุรกิจบางอย่างที่ธนาคารพาณิชย์กระทำได้ เช่น การปริวรรตเงินตราต่างประเทศ การค้าประกัน การออกเลตเตอร์ออฟเครดิต เป็นต้น จึงเป็นธุรกิจที่ต้องห้ามสำหรับบริษัทเงินทุน

ธุรกิจหลักทรัพย์ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ให้ความหมายของ "ธุรกิจหลักทรัพย์" และ

"หลักทรัพย์" ไว้ดังนี้

"ธุรกิจหลักทรัพย์" หมายความว่า ธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทดังต่อไปนี้

๑. กิจการนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์
๒. กิจการค้ำหลักทรัพย์
๓. กิจการที่ปรึกษาการลงทุน
๔. กิจการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์
๕. กิจการจัดสรรการลงทุน
๖. กิจการอื่นเกี่ยวกับหลักทรัพย์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑. กิจการนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ หมายความว่า กิจการเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ให้แก่บุคคลอื่น โดยได้รับค่านายหน้าหรือบำเหน็จเป็นการตอบแทนเป็นทางค้ำปกติ เช่น การประกอบธุรกิจในการซื้อหรือจัดการให้บุคคลทั้งสองฝ่ายเข้าทำสัญญาซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ โดยได้รับค่านายหน้าหรือบำเหน็จในการเป็นตัวแทนนั้นเป็นทางค้ำปกติ ไม่ใช่ทำเฉพาะรายใดรายหนึ่งเท่านั้น

๒. กิจการค้ำหลักทรัพย์ หมายความว่า กิจการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ในนามของตนเองเป็นทางค้ำปกติ ได้แก่ การที่บริษัทผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์นั้นดำเนินการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ในนามของตนเอง ไม่ใช่เป็นเพียงนายหน้าหรือตัวแทนดังที่กล่าวแล้ว

๓. กิจการที่ปรึกษาการลงทุน หมายความว่า กิจการให้คำแนะนำแก่ประชาชนไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อม เกี่ยวกับคุณค่าของหลักทรัพย์ หรือความเหมาะสมในการลงทุน หรือซื้อขายหลักทรัพย์ใด ๆ เป็นทางค้ำปกติ ทั้งนี้ โดยได้รับค่าบริการหรือบำเหน็จเป็นการตอบแทนสำหรับบริการนั้น ซึ่งในบางครั้งบริษัทอาจไม่คิดค่าบริการเหล่านี้ก็ได้ ถ้าผู้รับคำแนะนำนั้นซื้อหลักทรัพย์จากบริษัทหลักทรัพย์ที่ให้คำแนะนำนั้น

๔. กิจการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ ได้แก่ กิจการรับจัดการจำหน่ายหลักทรัพย์ให้แก่ประชาชน โดยไม่คำนึงว่าการรับจัดการจำหน่ายหลักทรัพย์นั้นจะรวมถึงการเข้าประกันผลการจำหน่ายหลักทรัพย์ด้วยหรือไม่ กิจการประเภทนี้มีลักษณะผิดกับการเป็นนายหน้า โดยที่นายหน้ากระทำการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์โดยการเข้ากระทำการแทนบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์นั้น

ผู้ประกอบกิจการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ ได้แก่ ผู้จัดการจำหน่ายหลักทรัพย์ให้แก่ประชาชน โดยวิธีใด ๆ ซึ่งอาจได้แก่ การแจกจ่ายหนังสือชี้ชวน เอกสารต่าง ๆ รวมทั้งการโฆษณาอื่น ๆ ต่อประชาชน และรับคำสั่งซื้อหลักทรัพย์นั้นจากประชาชน

๕. กิจการจัดการลงทุน ได้แก่ กิจการจัดการลงทุนตามโครงการ โดยการออกตราสารหรือหลักฐานแสดงสิทธิในหลักทรัพย์ของแต่ละโครงการจำหน่ายแก่ประชาชน และนำเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายตราสารหรือหลักฐานแสดงสิทธินั้นไปลงทุนในหลักทรัพย์ตามที่กำหนดไว้ในโครงการ รายได้อื่นที่เกิดจากดอกเบี้ย เงินปันผล หรือกำไรส่วนที่ได้รับจากการลงทุนในโครงการนั้น จะนำมาแบ่งให้ประชาชนผู้ถือตราสารนั้น โดยเป็นรายได้ส่วนที่เหลือจากการหักค่าจัดการลงทุนของบริษัทหลักทรัพย์แล้ว ในกรณีที่กิจการของโครงการที่ลงทุนเกิดล้มละลายก็จะนำทรัพย์สินทั้งหมดในโครงการมาชำระหนี้ส่วนที่เหลือก็จ่ายคืนแก่ผู้ถือหน่วยลงทุนในอัตราซึ่งคำนวณโดยการนำจำนวนตราสารที่ออกขายทั้งสิ้นไปหารจำนวนทรัพย์สินที่เหลือจำนวนนั้นแล้วจะได้มูลค่าเฉลี่ยต่อหน่วยลงทุนแต่ละหน่วยออกมา ซึ่งบริษัทจะต้องนำเงินนั้นไปชำระให้ผู้ถือหน่วยลงทุนทุกคนตามสัดส่วนของหน่วยลงทุนที่ถือไว้ ทั้งนี้ บริษัทหลักทรัพย์ที่ทำหน้าที่หรือธุรกิจการจัดการลงทุนจะไม่เกี่ยวข้องกับผลกระทบกระเทือนต่อการล้มละลายของโครงการใดโครงการหนึ่ง ในประเทศไทยได้มีผู้เรียกกิจการประเภทนี้ว่า "กองทุนรวม"

๖. กิจการอื่นเกี่ยวกับหลักทรัพย์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หมายความว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นใดนอกจากกิจการที่กล่าวแล้วทั้ง ๕ ประเภทให้เป็นธุรกิจหลักทรัพย์ กฎกระทรวงนั้นต้องระบุความหมายของกิจการที่กำหนดด้วย และจะกำหนดหลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขในการประกอบกิจการนั้นไว้ด้วยก็ได้ ปัจจุบันนี้ยังมีได้มีประกาศกำหนดกิจการดังกล่าว หากได้มีการออกกฎกระทรวงเช่นที่กล่าวนี้เมื่อใด จะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงจะมีผลใช้บังคับได้

"หลักทรัพย์" หมายความว่า

๑. ตัวเงินคลัง
๒. พันธบัตร ตัวเงิน หรือตราสารพาณิชย์อื่น
๓. หุ้นหรือหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นหรือหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นหรือหุ้นกู้ หรือใบสำคัญแสดงการเข้าซื้อซื้อหุ้นหรือหุ้นกู้
๔. ใบสำคัญแสดงสิทธิในเงินปันผล หรือดอกเบี้ยจากหลักทรัพย์

๕. ตราสารหรือหลักฐานแสดงสิทธิในทรัพย์สินของโครงการลงทุน ซึ่งผู้ประกอบการจัดการลงทุนไม่ว่าในหรือนอกประเทศเป็นผู้ออก

สถาบันที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ดังกล่าวข้างต้นคือ บริษัทจำกัดที่ได้จดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ได้ ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งได้บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๔๐ "บริษัทหลักทรัพย์ต้องใช้ชื่อซึ่งมีคำว่า "บริษัทหลักทรัพย์" นำหน้า และ "จำกัด" ต่อท้าย"

มาตรา ๔๑ "ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากบริษัทหลักทรัพย์ใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจว่าบริษัทหลักทรัพย์หรือคำอื่นใดที่มีความเช่นเดียวกัน"

ธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ หมายถึง การประกอบธุรกิจให้กู้ยืมเงินโดยมีสิ่งทวาริมทรัพย์เป็นประกัน หรืออีกนัยหนึ่งเป็นธุรกิจการเงินที่เกี่ยวกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยตรง และมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวกเพื่อการเคหะ แม้ว่าปัจจุบันธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และสหกรณ์บางประเภท จะได้ให้สินเชื่อด้านนี้อยู่ด้วย แต่เงินให้กู้ยืมนี้มีจำนวนน้อยและจำกัดเฉพาะลูกค้าบางกลุ่ม ประชาชนยังรับประโยชน์ไม่ทั่วถึง การกำหนดชำระหนี้คืนมักมีระยะเวลาค่อนข้างสั้นไม่สอดคล้องกับรายได้ของผู้กู้ บางสถาบันได้ลดบทบาทการให้กู้ยืมด้านนี้ลง ทำให้สินเชื่อไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เมื่อบริษัทเครดิตฟองซิเออร์ซึ่งเป็นเสมือนธนาคารรับจ้างองมาช่วยแบ่งเบาภาระ จึงนับว่าเป็นกิจการที่มีประโยชน์ที่จะช่วยส่งเสริมมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้น^๑

ธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ของประเทศหนึ่งอาจแตกต่างไปจากอีกประเทศหนึ่ง สำหรับประเทศไทยนั้นตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ให้นิยามของธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ไว้ในมาตรา ๔ ดังนี้

^๑ สมาคมการค้าผู้ประกอบการเครดิตฟองซิเออร์, วารสารเครดิตฟองซิเออร์ฉบับพิเศษ

"ธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์" หมายความว่า ธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ประเภทดังต่อไปนี้

๑. กิจการเครดิตฟองซิเออร์
๒. กิจการรับซื้อฝาก
๓. กิจการอื่นอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑. กิจการเครดิตฟองซิเออร์

หมายความว่า กิจการการให้กู้ยืมเงินโดยวิธีรับจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้ำปกติ โดยมีเงื่อนไขการชำระเงินคืนเป็นงวดหรือหลายงวดในระยะสั้นหรือระยะยาวตามที่กำหนด อสังหาริมทรัพย์ที่รับจำนองที่นิยมปฏิบัติกันโดยทั่วไป ได้แก่ ที่ดิน บ้านและที่ดิน เป็นต้น

๒. กิจการรับซื้อฝาก

หมายความว่า กิจการรับซื้ออสังหาริมทรัพย์ตามสัญญาขายฝากเป็นทางค้ำปกติ

สำหรับกิจการให้เข้าชื่อนั้น ก็ยังคงกระทำไ้บ้าง แต่ภายในขอบเขตที่จำกัด คือการให้ประชาชนเข้าซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่รับโอนกรรมสิทธิ์มาจากผู้จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ เมื่อได้มีบุคคลตกลงจะเข้าซื้อแล้ว รวมทั้งการให้เข้าซื้ออสังหาริมทรัพย์ซึ่งบริษัท เครดิตฟองซิเออร์ได้กลับเข้าครองอสังหาริมทรัพย์เนื่องจากผู้เข้าซื้อผิดสัญญานั้น เหล่านี้ให้บริษัทเครดิตฟองซิเออร์กระทำได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการประกอบกิจการให้เข้าซื้ออสังหาริมทรัพย์ของบริษัทเครดิตฟองซิเออร์ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๓

๓. กิจการอื่นอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ลักษณะการประกอบกิจการประเภทนี้ กฎหมายได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นใดนอกจากที่ได้กล่าวไว้แล้วทั้ง ๒ ประเภท ให้เป็นธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ในการออกกฎกระทรวงนั้นต้องระบุความหมายของกิจการที่กำหนด และจะกำหนดหลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขในการประกอบกิจการไว้ด้วยก็ได้ ปัจจุบันนี้ยังมีได้มีประกาศกำหนดกิจการดังกล่าว หากได้มีการออกกฎกระทรวง เช่นที่กล่าวนี้เมื่อใดจะต้องลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงจะมีผลใช้บังคับได้

สถาบันที่ประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ดังกล่าวข้างต้น คือบริษัทจำกัดที่ได้จดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้ประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งได้บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๕๑ "บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ต้องใช้ชื่อซึ่งมีคำว่า "บริษัทเครดิตฟองซิเอร์" นำหน้าและ "จำกัด" ต่อท้าย"

มาตรา ๕๒ "ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจว่า "บริษัทเครดิตฟองซิเอร์" หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน"

โดยที่ธุรกิจหลักของบริษัทเครดิตฟองซิเอร์เป็นการให้กู้ยืมโดยวิธีรับจำนอง มีกำหนดใช้คืนเป็นงวด ๆ เป็นระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีกำหนดเวลาเกินกว่า ๕ ปี มีลักษณะเป็นการกู้ระยะยาว ดังนั้น การกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชนโดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินจึงต้องมีระยะเวลาที่สัมพันธ์กันด้วย ซึ่งตามกฎหมายก็ได้กำหนดไว้ว่า จะต้องเป็นการกู้ยืมเงินระยะยาวทำในรูปเอกสารการกู้ยืมเงิน ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินจากประชาชน การชำระคืน วงเงินขั้นต่ำ และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมหรือเงินให้กู้ยืมของบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๔ ได้กำหนดไว้ว่า

ในการกู้ยืมเงินจากประชาชน ให้บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการดังต่อไปนี้

๑. ออกเอกสารการกู้ยืมเงินที่มีกำหนดเวลาจ่ายคืนไม่ต่ำกว่า ๓ ปีให้แก่ผู้ให้กู้ และต้องมีข้อกำหนดไม่ให้ไถ่ถอนก่อนกำหนดเวลาไว้ด้วย
๒. วงเงินขั้นต่ำที่บริษัทเครดิตฟองซิเอร์กู้ยืมแต่ละครั้งต้องไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท
๓. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์จะจ่ายเงินคืนก่อนกำหนดในข้อ ๑ ไม่ได้

ประวัติความเป็นมา

บริษัทเงินทุน

บริษัทเงินทุนเมื่อแรกตั้งและดำเนินธุรกิจนั้น เป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในลักษณะของบริษัทธรรมดา แต่ดำเนินธุรกิจในด้านการเงินเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ ทำการระดมเงินทุนโดยการออกตราสารเครดิตเพื่อกู้ยืมเงินจากประชาชนไปใช้ในกิจการของบริษัท หรือ

นำไปให้กู้ยืมต่อโดยเริ่มปรากฏมีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ แต่การประกอบธุรกิจยังจำกัดอยู่ในวงแคบ เพราะผู้ที่ประกอบธุรกิจด้านนี้มีใช้สถาบันการเงินซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการจัดหาเงินทุนเพื่อผู้อื่นอย่างแท้จริง แต่จะเป็นเพียงผู้ประกอบกิจการเท่าที่ต้องการจัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในกิจการของตนเองเท่านั้น ตัวอย่างเช่น บริษัทสินอุตสาหกรรมไทย จำกัด ออกตราสารเครดิตเพื่อกู้ยืมเงิน และทำการซื้อขายตราสารดังกล่าวให้กับบริษัทในเครือปูนซีเมนต์เท่านั้น บริษัท Singer Sewing Machines จำกัด ได้เคยออกจำหน่ายตราสารเครดิตหรือกู้ยืมเงินไปใช้ในกิจการของบริษัท

ต่อมาประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๒ จึงได้มีบริษัทที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประกอบธุรกิจเงินทุนในขอบเขตที่กว้างขวางขึ้น กล่าวคือ ทำหน้าที่เป็นสถาบันตัวกลางในการระดมเงินทุน และนำเงินนั้นไปให้ผู้อื่นกู้ยืม หรือประกอบกิจการอื่น ๆ สถาบันดังกล่าวมีทั้งบริษัทที่ประกอบธุรกิจหลักทรพย์อยู่ก่อนแล้ว และสถาบันที่จัดตั้งขึ้นใหม่เพื่อดำเนินธุรกิจด้านเงินทุนโดยเฉพาะ โดยได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ ในระยะเริ่มแรกอาจอาศัยเงินจากสถาบันการเงินต่างประเทศเป็นหลัก และประกอบธุรกิจให้กู้ยืมแทนบริษัทแม่ในต่างประเทศ หรือให้บริการในด้านการเงินบางอย่างที่ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการบริหารสินเชื่าระยะปานกลางและระยะยาว รวมถึงการจัดจำหน่ายหุ้นของบริษัทธุรกิจต่าง ๆ ด้วย บริษัทเหล่านี้ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของสถาบันการเงินต่างประเทศหรือเป็นการร่วมทุนระหว่างสถาบันการเงินต่างประเทศกับสถาบันการเงินในประเทศได้ขยายตัวขึ้นมาเป็นลำดับ สามารถระดมทุนในประเทศได้มากขึ้น โดยอาศัยชื่อเสียงของตนเอง^๑

แม้ว่าประเภทของการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทเงินทุนจะถูกจำกัดอยู่ในวงแคบกว่าธนาคารพาณิชย์ก็ตาม แต่กิจการของบริษัทเงินทุนก็ได้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว สาเหตุสำคัญที่ทำให้บริษัทเงินทุนได้ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วดังกล่าว พอจะแยกพิจารณาได้ดังนี้ คือ

๑. ในระยะเริ่มแรก คือ ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๒ นั้น ประเทศไทยกำลังอยู่ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ ความต้องการเงินทุนเพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มีปริมาณสูงขึ้น การจะพึ่งเงินทุนจากธนาคารพาณิชย์ก็ทำได้น้อยและมีระยะสั้น ปริมาณเงินให้กู้ยืมที่ธนาคาร

^๑ ธนาคารแห่งประเทศไทย, ธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทย, หน้า ๕.

พาณิชย์ทั้งระบบได้ให้กู้ยืมแก่เศรษฐกิจจึงยังไม่พอเพียง ดังนั้น จึงได้มีบริษัทเงินทุนเกิดขึ้นมากมาย เพื่อช่วย เสริมช่องว่างดังกล่าว

๒. ในการระดมทุนของบริษัทเงินทุนโดยการกู้ยืมเงิน หรือรับเงินจากประชาชน ซึ่งกระทำในลักษณะของตั๋วสัญญาใช้เงินบริษัทสามารถกระทำได้อย่างกว้างขวาง กล่าวคือ ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทก็ดี ลักษณะการระดมเงินโดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินก็ดี ยังมีจุดอ่อนอยู่โดยมิได้มีการกำหนดปริมาณหนี้ที่ก่อขึ้นโดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินนี้ เป็นอัตราส่วนกับเงินกองทุน เช่นเดียวกับการออกตราสารแสดงหนีชนิดอื่น

๓. การดำเนินงานธุรกิจของบริษัทเงินทุนสามารถก่อให้เกิดกำไรแก่กิจการ เป็นอย่างมาก เนื่องจากบริษัทเงินทุนสามารถปรับอัตราดอกเบี้ยทั้ง เงินกู้หรือเงินให้กู้ได้สูงกว่าสถาบันการเงินประเภทอื่นหรือธนาคารพาณิชย์

๔. การประกอบธุรกิจเงินทุนส่วนใหญ่ เป็นการให้บริษัทจัดหาเงินในระยะสั้น เช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ แต่ผู้ประกอบธุรกิจเงินทุนสามารถระดม เงินทุนโดยให้ผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุนได้สูงกว่าธนาคารพาณิชย์ และสามารถบริการทางด้านการเงินต่าง ๆ ที่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น ยังมิได้ดำเนินการอย่างแพร่หลาย เช่น การให้เช่าซื้อสินค้า การรับซื้อลดเช็ค และการให้กู้ยืมโดยไม่มีสิ่งทาสหรัพย์เป็นประกัน เป็นต้น

บริษัทหลักทรัพย์

กิจการของบริษัทหลักทรัพย์ได้มีการดำเนินงานในประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรปและประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเวลานานแล้ว แต่สำหรับประเทศไทยนั้นธุรกิจเกี่ยวกับหลักทรัพย์ เริ่มดำเนินการช้ากว่าประเทศที่มีอุตสาหกรรมเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจมาก อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ยังมีรัฐบาลได้เริ่มพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศนั้น ประกอบกับมีธุรกิจบางอย่างได้เริ่มออกหลักทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหุ้นสามัญเพื่อระดมเงินทุนจากประชาชนนั้น ได้เริ่มมีการนำธุรกิจของหลักทรัพย์เข้ามาดำเนินงานในประเทศไทย การประกอบการในระยะเริ่มแรก ได้แก่ การประกอบกิจการนายหน้าผู้ค้า กิจการกองทุนรวม และกิจการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ ตามลำดับ บริษัทที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์เป็นแห่งแรกในประเทศไทย คือบริษัท เบิร์ด จำกัด โดยประกอบธุรกิจนายหน้าผู้ค้า ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖

ต่อมาจึงได้มีบริษัทประกอบธุรกิจประเภทเดียวกันนี้อีกหลายบริษัท ได้แก่

	เดือน/ปีที่เปิดดำเนินงาน
บริษัท สีกวงมิ่ง จำกัด	ตุลาคม ๒๕๐๒
บริษัท สินอุตสาหกรรมไทย จำกัด	มีนาคม ๒๕๐๔
บริษัท Siamerican Securities จำกัด	มิถุนายน ๒๕๑๐
บริษัท Z and R Investment and Consultant จำกัด	ตุลาคม ๒๕๑๐
บริษัท Houseman จำกัด	มีนาคม ๒๕๑๑
บริษัท Thaihec Investment Service จำกัด	สิงหาคม ๒๕๑๒
บริษัท Mc. Caffrey Investment Associates จำกัด	พฤศจิกายน ๒๕๑๒
บริษัท สหชนกิจไทย จำกัด	มีนาคม ๒๕๑๓
บริษัท อาบบุญ จำกัด	พฤษภาคม ๒๕๑๓
บริษัท คอนติเนนตัลอิลลินอยส์(ประเทศไทย) จำกัด	มกราคม ๒๕๑๔

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ บริษัท Thaihec Investment Securities จำกัด ได้ประกอบธุรกิจกองทุนรวม (Mutual Fund) การประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ของบริษัทต่าง ๆ ในระยะนั้นมีขอบเขตจำกัด โดยเฉพาะตลาดทุนในประเทศไทยขณะนั้นยังไม่กว้างขวางพอ จึงได้มีกลุ่มนักธุรกิจเงินทุนจัดตั้ง Bangkok Stock Exchange ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ เพื่อเป็นสถานที่ซึ่งสมาชิกชุมนุมเพื่อแลกเปลี่ยนซื้อขายหลักทรัพย์ และมีบริษัทดำเนินธุรกิจเงินทุนเพื่อการซื้อขายผ่อนส่งคือ บริษัท Bangkok Investment จำกัด และบริษัท Commercial Credit Corporation จำกัด ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ และ พ.ศ. ๒๕๐๘ อย่างไรก็ตาม ตลาดหุ้นที่มีอยู่ขณะนั้นมิได้ทำหน้าที่ตลาดหุ้นที่แท้จริงคือ การซื้อขายหุ้นที่สมาชิกกระทำให้ลูกค้านั้นมิได้กระทำในตลาดหุ้น แต่จะทำการซื้อขายกันที่สำนักงานของสมาชิกแต่ละคน นอกจากนั้น การบริหารตลาดหุ้นก็ยังมีประสิทธิภาพที่ดีพอ อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการดำเนินธุรกิจหลักทรัพย์ คือบริษัทหลักทรัพย์ต่าง ๆ มีทุนในปริมาณจำกัด ทำให้ไม่สามารถขยายธุรกิจในด้านนี้ได้อย่างกว้างขวางพอและไม่คึกคักเท่าที่ควร จนกระทั่งธนาคารพาณิชย์

ขนาดใหญ่ได้เข้าร่วมทุนก่อตั้งธุรกิจประเภทนี้ขึ้น โดยการร่วมทุนกับสถาบันการเงินต่างประเทศ ซึ่งมีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์ และเป็นวิธีที่ธนาคารและสถาบันการเงินในต่างประเทศจะเข้าร่วมในตลาดการเงินของประเทศไทย

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ธนาคารกสิกรไทยได้ร่วมทุนกับ Bankers International Corporation of New York และ Bancom Corporation of Philippines จัดตั้งบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ขึ้นเรียกว่า Thai Investment and Securities Co., Ltd. (TISCO) และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ร่วมทุนกับ First National City Bank of New York จัดตั้งบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ขึ้นเรียกว่า กรุงเทพธนาร (Bangkok First Investment and Trust Ltd. BFIT) และ First National City Development Finance Corporation (Thailand) เรียกย่อว่า FNCDF (Thailand) นอกจากนี้ก็ยังมีบริษัทค้าหลักทรัพย์และลงทุนจำกัด (มีนาคม ๒๕๑๒) และบริษัท บางกอกโนมูระอินเตอร์เนชั่นแนลซีคิวริตี้ จำกัด (พฤษภาคม ๒๕๑๓) เป็นต้น *

บริษัทเครดิตฟองซิเอร์

บริษัทเครดิตฟองซิเอร์จัดตั้งขึ้นครั้งแรกในประเทศฝรั่งเศสเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๕๒ โดยเอกชนชื่อ M. Wolowski มีพื้นฐานมาจากธนาคารเพื่อการจำนองของฝรั่งเศสที่มีชื่อว่า Caisse Hypothecaire (ตั้งปี ค.ศ. ๑๘๒๐ เลิกกิจการปี ค.ศ. ๑๘๔๖) แล้วได้จัดตั้งขึ้นใหม่ภายใต้การดำเนินงานของรัฐบาลใช้ชื่อว่าธนาคารฟองซิเอร์แห่งฝรั่งเศส (Banques Foncier De France) เพื่อมิให้ช้อคล้ายคลึงกับธนาคารแห่งประเทศฝรั่งเศส (Bank of France) ในขั้นแรกเครดิตฟองซิเอร์ให้กู้ยืมเงินโดยมีบ้านและที่ดินจำนองเป็นประกัน คิดอัตราดอกเบี้ยต่ำ ผ่อนชำระระยะยาว ในปี ค.ศ. ๑๘๖๐ ได้ขยายให้ประชาชนกู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัย และให้กู้แก่หน่วยงานของรัฐเพื่อสร้างและปรับปรุงกิจการสาธารณูปโภค (โดยมีจำนองหรือไม่มีจำนองก็ได้) นอกจากนั้นยังให้กู้ยืมโดยวิธีรับช่วงช้อลดตัวเงินจากธนาคารของผู้รับเหมาก่อสร้าง โดยมีงานที่สร้างเสร็จในแต่ละช่วงงานหรือกำลังอยู่ระหว่างก่อสร้างเป็นประกันการกู้ยืม ในปี ค.ศ. ๑๘๖๑ ได้เริ่มรับช่วงช้อลดตัวเงินจาก

* เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓.

สถาบันการเงินเพื่อการเกษตรชื่อ Credit Agricole ซึ่งไม่มีทุนดำเนินงานของตัวเอง ต้องอาศัยเงินจากเครดิตฟองซิเอร์ ต่อมา Credit Agricole และธนาคารเพื่อการจำนองอีกแห่งหนึ่งชื่อ Banque Hypothecaire ก็ได้รวมเข้ากับเครดิตฟองซิเอร์ในปี ค.ศ. ๑๘๗๖ และปี ค.ศ. ๑๘๘๒ ตามลำดับ ทำให้ขอบเขตการดำเนินงานของเครดิตฟองซิเอร์ขยายตัวกว้างขวางขึ้น

เครดิตฟองซิเอร์แห่งประเทศฝรั่งเศสมีฐานะเป็นบริษัทจำกัดมีลักษณะพิเศษ อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงการคลัง บริหารงานโดยมีผู้ว่าการและรองผู้ว่า ๒ คนซึ่งได้รับแต่งตั้งจากรัฐบาล ผู้ว่าการแต่งตั้งถอดถอนเจ้าหน้าที่และทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการบริหารและที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น

เครดิตฟองซิเอร์แห่งประเทศฝรั่งเศสสามารถจัดหาเงินทุน โดยการออกพันธบัตรเพื่อการเกษตรที่มีอัตราดอกเบี้ยตายตัว แต่ไม่เกิน ๒๐ เท่าของหุ้นที่ชำระแล้วและอาจจะให้มีการให้รางวัลแก่ผู้ถือหุ้นแบบลอตเตอรี่ได้โดยความเห็นชอบของรัฐบาล

การให้กู้ยืมให้กู้ได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของราคาประเมินของบ้านและที่ดิน ในกรณีการให้กู้แก่การเกษตรกรรมให้กู้ได้ไม่เกินหนึ่งในสามของหลักประกัน อัตราดอกเบี้ยให้กู้แก่องค์กรในท้องถิ่นหน่วยงานของชุมชนต้องไม่เกินร้อยละ ๔.๒ ผู้กู้ต้องชำระหนี้คืนตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงไว้

สำหรับในประเทศไทยนั้น กิจการที่เข้าลักษณะเครดิตฟองซิเอร์ได้เกิดขึ้น เป็นเวลานานแล้ว ดังจะเห็นได้จากการที่มีกฎหมายควบคุมเกี่ยวกับที่ดินและการรับจำนองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๐๑๔ ลงวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๗ ที่กำหนดห้ามมิให้ตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัททำกิจการรถไฟ ประกันภัย ธนาคาร และการที่ดินและจำนอง เว้นแต่จะได้รับพระบรมราชานุญาตพิเศษ แต่ไม่ได้ห้ามบุคคลธรรมดาให้กู้เงินโดยรับจำนองอสังหาริมทรัพย์ ในระยะนี้ยังไม่มี การเรียกชื่อกิจการเครดิตฟองซิเอร์อย่างเป็นทางการ

ในระยะต่อมา ได้มีการออกพระราชบัญญัติ ควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ ยกเลิกมาตรา ๑๐๑๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๖๗ จึงปรากฏคำว่าเครดิตฟองซิเอร์ขึ้น กล่าวคือ ได้มีการกำหนดมิให้ประกอบกิจการประกันภัย คลังสินค้า ธนาคาร ออมสิน เครดิตฟองซิเอร์ หรือกิจการอันมีสภาพคล้ายคลึงกันใน ประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากทางการและปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะการนั้น

อย่างไรก็ตาม ในระยะนี้ก็ยังมิได้ให้คำจำกัดความของธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ไว้โดยชัดเจน ทำให้ผู้จดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ยังคงดำเนินธุรกิจต่อไปและมักทำธุรกิจหลายประเภท เช่น การให้กู้ยืม การรับจ้างองอสังหาริมทรัพย์ และจัดสรรที่ดินให้แก่ประชาชน ดังนั้น ในระยะนี้จึงยังไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนของบริษัทที่ประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้มีประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม กำหนดค่านิยาม เงื่อนไขการประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และให้ผู้ที่ดำเนินธุรกิจอยู่แล้ว หรือที่ประสงค์จะดำเนินธุรกิจนี้ไปจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดขออนุญาตประกอบกิจการ ในระยะนี้มีผู้ไปจดทะเบียนเพียงรายเดียวในปี ๒๕๐๑ แต่มีอีกหลายบริษัทที่ดำเนินการโดยไม่ขออนุญาต เป็นเหตุให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน เช่น ผ่อนชำระค่าที่ดินครบแล้วไม่ได้รับโฉนดที่ดิน เป็นต้น

ดังนั้น กระทรวงการคลังจึงได้ออกประกาศกำหนดเงื่อนไขการอนุญาตตามข้อ ๕(๕) แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ เพื่อควบคุมผู้ประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตามประกาศฉบับนี้ทำให้ผู้ประกอบกิจการจัดสรรบ้านและที่ดินจึงไปจดทะเบียนเป็นบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ในระยะนี้มีผู้ขอยื่นจดทะเบียนจำนวน ๖๐ บริษัท กระทรวงการคลังได้ทยอยพิจารณาให้ใบอนุญาตจำนวน ๔ บริษัทในปี ๒๕๑๖ ปี ๒๕๑๗ จำนวน ๑๔ บริษัท ปี ๒๕๑๘ จำนวน ๒ บริษัท หลังจากนั้นได้ระงับการออกใบอนุญาตไว้ระยะหนึ่งจนถึงปี ๒๕๒๑ จึงได้ออกใบอนุญาตให้อีก ๗ บริษัท^๑

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ของประเทศไทยในระยะเริ่มแรกนั้น ดำเนินการโดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด ในรูปของการปลูกบ้านและจัดสรรที่ดินขายให้ประชาชนโดยการผ่อนส่ง หรือให้กู้เงินโดยใช้น้ำเงินและที่ดินจำนวนเป็นประกัน ซึ่งลักษณะธุรกิจเหล่านี้ก็คือ เครดิตฟองซิเอร์นั่นเอง แต่ประชาชนโดยทั่วไปรู้จักกันในนามการซื้อบ้านผ่อนส่งกับบริษัทจัดสรร แม้ระยะต่อมาจะมีประกาศกระทรวงการคลังออกตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (พ.ศ. ๒๕๑๕) กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องขออนุญาตและจดทะเบียนเป็นบริษัท เครดิตฟองซิเอร์แล้วก็ตาม

^๑ สมาคมการค้าผู้ประกอบกิจการเครดิตฟองซิเอร์, วารสารเครดิตฟองซิเอร์ ฉบับพิเศษ ขึ้นปีที่ ๖, หน้า ๓-๘.

บริษัทเหล่านี้ยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างจริงจัง เพราะความจำเป็นที่จะระดม
ทุนจากประชาชนมีน้อย จนกระทั่งเมื่อ ๒-๓ ปีที่ผ่านมานี้ ธุรกิจบ้านจัดสรรเฟื่องฟูขึ้นทำให้มีความต้อง
การเงินทุนเพื่อขยายงานมากขึ้น ทำให้ชื่อเสียงของบริษัทเครดิตฟองซิเอร์เป็นที่รู้จักมากขึ้น เป็นลำดับ